

Vår felles historie: Referanser med beskrivelser

Litteratur/kilde	Beskrivelse	Lenker/info om oppbevaring av dokumentet
Adriansen, Karsten (2002) Er samene Finnmarks urbefolkning? : arkeologiens muligheter til å belyse forne folkegruppers etnisitet		https://bibsok.no/?tnr=296011
Alamäki, Yrjö, Hederyd, Olof og Kenttä, Matti (red.) (1991), Tornedalens historia		https://bibsok.no/?mode=p&tnr=735851
Antti, Petter. (2018). Träsken och gäddan – torneböndernas insjöfiske under 1500-talet. Artikkel i Matarengiposten nr 20. Övertorneå: Matarengi Forskarforening.		https://matarengi.org/onewebmedia/Medlemsblad_Matarengi_Posten_nr_20_2018_05_09.pdf
Arell, Nils (1983) Arbetet og liv i Vittangi-Karesuando området: - om markanvändning og næringsmessiga relationer under äldre og nyare tid	I vinterfärderna deltog i stor utsträckning de bofasta. Lappfogden Forsström, som tidigare varit landsfiskal i Karesuando og således väl kände till förhållandena, beräknade i sin årsredogörelse för 1890 (s. 7, senare del) att 5100 renlass med kött, hudar, fågel, smör, varje vinterfraktades från Jukkasjärvi, Pajala og Karesuando soknar till Skibotn og lika många las åter med mjöl og fisk. Om markanvändning og næringsmessiga relationer under äldre og nyare tid: Ett kungligt brev av den 20 februari 1609 till Hartvig Bilde. Befalningsmand uti Nordlandene: Kvenerne ett svenskt folk bruge Norges Krones Land. Ur Jord og Uppbördsboken öfver Nybyggare i Torneå Lapmark samt de byar som skatta till Kongl Maj:t i Sverige allena Pro A:o 1720 (HLA) Sid. 50: "Genom sammanblandning av olika metoderna uppstodo kaotiska förhållandena i rensköteln inom Troms fylke og Jukkasjärvi (og Karesuando). Till förvirringen og spänningen bidrog inte minst, att de inflyttade lapparna (sirotlattjah) använde hänsynslösa og illojala medeli konkurrensen. Renstöld blev därför vanlig, spred sig som farsot og förstörde för entid de ordnade äganderättsförhållanden, som kännetecknade den inhemska rensköteln" (Ruong s. 28).	https://bibsok.no/?mode=p&tnr=885457
Arkiv Troms, Alf Kiils samlinger til nordnorsk historie. Lapper, finner, samer, kvener 1593-1889		https://arkivtroms.no/arkivmateriale/arkivstykker/alf-kiils-samlinger-til-nordnorsk-historie/#g18691493ec52
Bakken, Sigrid Grøm og Rydland, Kjetil (2015) Disse forandrer norgeshistorien. NRK Vestland.	Funn av gamle fiskekroker i Hardanger gjør at vi må skrive historien om på nytt, sier professor i arkeologi, UiT Bergen, Knut Andreas Bergsvik.	https://www.nrk.no/vestland/disse-forandrer-norgeshistorien-1.12439297
Ballo, Olav Gunnar (2023) Det er nok nå! Nordnorsk debatt	Kommentar til Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og Aslak Syses særuttalelse.	https://www.nordnorskdebatt.no/det-er-nok-na/o/5-124-248087
Ballo, Olav Gunnar (2023) En uhyggelig utvikling. Nordnorsk debatt	Kronikk. Omtale bl.a. forskningsmiljøet ved UiT.	https://www.nordnorskdebatt.no/en-uhyggeleg-utvikling/o/5-124-253444
Bennerhag, Catrina (2023) Utbredd ståltillverkning i norr för 2000 år sedan. Luleå tekniska universitet	På över 40 olika platser, fördelade i ett långt bälte genom norra Finland, Sverige og Norge, producerades og smiddes avancerade järn- og stålföremål av jakt- og fångstgrupper redan för mer än 2 000 år sedan.	https://www.ltu.se/aktuellt/nyheter/nyhetsarkiv/2023-12-13-utbredd-staltillverkning-i-norr-for-2-000-ar-sedan

Bergman, Ingela (2018) Kulturarv, landskap och identitetsprosesser i Norra Fennoskandien 500-1550 e. Kr	Slutrapport etter et 6-års forskningsprogram i samarbeid med 9 vitenskapsfolk innen arkeologi, markbiologi, nordiske språk, økologi (vegetasjon og skog) og historie	https://www.adlibris.com/no/bok/kulturarv-landskap-och-identitetsprosesser-i-norra-fennoskandien-500-1500-9789170612510
Bergman, Ingela (2020) Arkivcafé: "Birkarlar och samer - myt och verklighet"	Arkivcafé: "Birkarlar och samer - myt och verklighet" facebook (video, ca 15 minutter arr: Arkivcentrum Norrbotten)	https://www.facebook.com/watch/?v=384969109318005
Bergman, Ingela (2022) Birkarlar och samer – myt och verklighet, digital forelesning	Birkarlar och samer – myt och verklighet, Forelesning - YouTube (ca 38 minutter arr: Studieförbundet Norrbotten) Studieförbundet har som mål å skrive samenes historie, undersøke indirekte kvenenes eksistens, i og med at det kun er samene (minoriteten)/storsamfunnet og holdninger rundt birkarsystemet/birkartene kommer fram	https://www.youtube.com/watch?v=DQ9dPu7Da5A&t=706s
Bergman, Ingela og Edlund, Lars-Erik (2016) Birkarlar and Sámi – intercultural contacts beyond state control: reconsidering the standing of external tradesmen (birkarlar) in medieval Sámi societies	Forskningsartikkel, 131 kildehenvisninger (reconcider - forsoning)	https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08003831.2016.1154676
Bjørklund, Ivar (1985) Fjordfolket i Kvænangen, fra samisk samfunn til norsk utkant 1550-1980, Universitetsforlaget.		https://www.nb.no/nbsok/nb/991e1e4084d30f74dc6d7242ddf2a900?index=1#0
Brendel, Martha Brock Utne og Solberg, O. (1934) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum I Finnmark omkring 1700 aktstykker og oversikter. Annet hefte topografika 1683-1717.		https://www.lenvik-museum.no/meny5/Finnmarka/Topografika_1683_1717.pdf
Brennpunkt (2016) Kvenene - en glemt minoritet. NRK TV.	Intervjuer ved Alf R. Jacobsen. Ikke norsk, ikke samisk, men kven? Diverse intervju av kvener, samt myndighetenes marginalisering av kvenene, i et intervju med daværende ekspedisjonssjef i Kommunaldepartementet, Arne G. Arnesen.	https://www.nrk.no/video/brennpunkt_DTRF75003097
Bull, Kirsti Strøm (2014) Jordsalgslovgivning - En rettshistorisk lovgjennomgang av jordsalgslovgivningen i Finnmark i perioden 1775 – 1965	Kap. 10. Jordsalgsloven av 1902, s. 76-99: Jordsalgsloven av 1902, § 1 bokstav c): "Afhændelse maa kun ske til norske statsborgere og under særlig hensyn til at fremme bosættelsen af en for distriktet, dets opdyrkning og øvrige nyttiggjørelse skikket befolkning, som kan tale, læse og skrive det norske sprog og benytter det til daglig brug."	https://www.domstol.no/globalassets/domstolene/finnmarkskommisjonen/andre-typer-dokumenter/sakkyndige-utredninger/tematiske/rettshistorisk-gjennomgang-av-jordsalgslovgivningen-i-finnmark-i-perioden-1775---1965.pdf
Det kongelige arbeids- og inkluderingsdepartement v/Hansen, Bjarne Håkon (2006) Brev av 09.11.2006: Utredning om kvenenes rettighetigheter.	Svar på brev av 24.04.2006 fra NKF/RK. Her fastslås det, basert på manglende historiekunnskap, at kvener er å betrakte som innvandrere og ikke er berettiget urfolksstatus: "Bestemmelsen innebærer et krav om at kvenene må ha vært etablert i sine bosetningsområder før disse områdene kom inn under den norske stats fulle suverenitet, for å bli betraktet som urfolk i ILO-konvensjonens forstand. Videre: "Kvenene vil derfor ikke være omfattet av definisjonen av urfolk i ILO-konvensjon nr. 169, artikkel 1. Jeg ser av den grunn ikke behov for å sette i verk en utredning om spørsmålet om kvenenes rettslige stilling knyttet til ILO-konvensjon nr. 169."	Kopi hos JD.

Diplomatarium Norvegicum bind I-XXIII (1847-2011) Brev nr. 623, 6 Marts 1530. Sörvær.	6 Marts 1530: Hans Erikssön (Foged paa Vardöhus?) tilskriver Erkebiskop Olaf af Thronhjem angaaende nogle paa Slottet forefundne Breve, om sine Forhandlinger med Russer og Kvener, om Ufred mellem de christne og hedenske Kareler, Rygter om Biskop Hans af Oslos Drab, begyndende Lutheri blandt Almuen, om Mangel paa Vin og Oblater, om et af en Kapellan i Makur, Broder Matthis, begaaet Drab paa Jon Hofmand og om Provianten paa Slottet.	https://www.dokpro.uio.no/cgi-bin/middelalder/diplom_vise_tekst.cgi?b=7983&s=n&str=
Drivenes, Einar-Arne (1975) Åkerbruk og fedrift i Altafjorden på 1800-tallet: produksjon og konsum	Hovedfagsoppgave i historie ved UiT	https://munin.uit.no/handle/10037/3819
Daa, Ludvig (1886) Foredrag i Det norske vitenskapsakademi.	Om Friis' etnografiske kart.	Kopi hos JD.
Edgren, Torsten og Törnblom, Lena (1993) Finlands historia 1		https://bibso.no/?mode=p&tnr=2892883
Eidstø, Merethe Kristiansen (2010) "Bøyer seg til jorda, men brekker ikke" Alf Nilsen-Børsskogs roman Kuosuvaaran takana som kvensk motfortelling. Mastergradsoppgave ved UiT.	Om Alf Nilsen-Børsskogs roman "Kuosuvaaran takana".	https://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/2990/thesis.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Elenius, Lars och Persson, Curt (2024) Rapporten som förändrar historieskrivningen 1. Sveriges radio.	Forskarna Lars Elenius och Curt Persson berättar om "Historievetenskaplig rapport om området som idag utgörs av Talma samebys bosättnings- och markanvändningshistoria".	https://sverigesradio.se/avsnitt/rapporten-som-forandrar-historieskrivningen-1
Elenius, Lars och Persson, Curt (2024) Rapporten som förändrar historieskrivningen 2. Sveriges radio.	Forskarna Lars Elenius och Curt Persson berättar om "Historievetenskaplig rapport om området som idag utgörs av Talma samebys bosättnings- och markanvändningshistoria".	https://sverigesradio.se/avsnitt/rapporten-som-forandrar-historieskrivningen-2
Enontekis tingslag domböcker (1639-1904)	Gällande Suonttavaara Lappby. Enontekis domböcker som är renskrivna till en del i Norge (Lenvik bygdemuseum). Arbetet bedrivits där av två forskare.	https://www.lenvik-museum.no/meny1/menyvalg4.htm
Fellman, Isak (1910) 1 Finska Lappmarken och Lapparne	S.114. Sverige och Finland var samma land till, 1809. Landet Öfvertorneå sochn är belägen hafver 88 Lappland eller skattelappar, bägge dessa byar äro till Sverige allena skattelagda åhr 1695 med dåvarande nybyggare Johan Andersson och Per Jönsson på Taborgsberg (Parakka) Hindrick Michelsson Kyrö iWittangi. Eljest fordras af de Lappar af dessa byar som om sommartiden med sina Rendjur ned på den Norska sidan och till vesterhavet ingen så kallad kiöp-skatt, men för den fisk de därstädes fånga skola de 10:de till prästen ärlägga. S. 410: Lapparne även i Torneå Lappmark hava sitt eget språk, som är en Munart av Finskan; hvadan man och har anledning sluta, att de i forna tider ett folck med Finnarna som omgå med Boskaps-skötsel är sannolikast äldre, än Finnarnas. Kapitel 4 s. 177-231: Minoritetens historia i ett längre perspektiv	

Fellman, Isak (1912) 3 Finska Lappmarken och Lapparne	Tinget i Enontekis 18 feb. 1784. Nybyggare uti Kuttanen neml. Johan Ersson, Pehr Pehrsson och Pehr Andersson, angående så väl fiskerätt som ersättning för utlagt taxa för fiskandet uti Paitasjärvi träsk. Sid X111: Under benämningen Helsingeland innefattades under medeltiden landet norrom Ödmorden, eller den ödemark som i äldre tid skilde Svealand från det längre mot norr belägna Qvenland. Vilket synes hafva omfattat Helsingeland och Österbotten. Sid X1V. Kolonisationen vesterom bottniska viken hade dock från Svensk sida ännu 1413 icke nått längre norr än till Piteå och Luleå elfdalar. Dess vidare utbredning mötte nytt hinder. Landet var redan upptaget av andra.	
Fellman, Isak (1915) 4 Finska Lappmarken och Lapparne	S. 7: K. Magnus Erikssons Frihetsbref. Mars 1340. S. 8: Fogden i Norrbotten Sten Henrikssons intyg, att några Lappar, som voro komna från Tavastland, med rätta tillhörde Birkarlarna i Luleå och Piteå. Torneå d. 27 Dec. 1454. S. 14: Till de Birkarlar som hava befallningen över Lapparna i Westerbotten, att ingalunda hindra dem som det önska, att på lämpliga platser anlägga hemmani Lappmarken. Dat. Uppsala den 12 mars 1544 S. 14: Qvenerna det är Lapparnas Stamfäder, Se Eneroths Disput. under CancellieRådet Ihres praesidio 1767. och Lärda Tid. N:o 60 den 3 aug. samma år.	
Finnpro (2003) Birkarlar och vikingar	Karelenas handelsväldet utvecklades under 800-1100-talen parallellt med efterfrågan på pälsverk från fångstmarkerna (erämaat) till Medelhavsländerna och Västeuropa. Det finska älvnätet och sjösystemen var särskilt lämpade för erä-männens framträngande mot Bottenhavets kuster, varifrån nya vattenvägar öppnades. Bottenhavet, Kvenhavet, hade enligt forntidens sätt att se goda förbindelseleder åt olika håll: söderut över havet, mot sydost till Österbotten längs låglandet (Kainuu), österut över Kajaneområdet till Bjarmernas (permalaiset) land och Karelen jämte Vita havet (Vianan Meri), norrut mot Ishavet och norska Finnmarken (Ruija) samt västerut till Halogaland i Nordnorge. Alla dessa trafikleder har bevisligen trafikerats såväl somrar som vintrar under den tidigaste historiska tiden och sannolikt även under forntiden.	https://finnpro2000.tripod.com/vikbirk.htm
Forsgren, Arne og Minken, Anne (2024) Kvener, i Store norske leksikon		https://snl.no/kvener
Friis, J. A. (1861) Etnografisk kart over Finnmark	Etnografisk kart over Finnmark.	https://www.dokpro.uio.no/friiskartene/1861/1861oversikt.html
Guttormsen, Helge (1998) "Kvenenes historie og kultur". Seminarrapport, nordreisa 19.- 21. september 1997	Seminarrapport, Nord-Troms historielag.	https://www.nb.no/items/010abc45d3a4e5e67e065fa547a55564?page=0
Guttormsen, Helge (2022) Kan vi spore ei kvænsk bosetting for 500 år siden i Kjørvøy tinglag?	Foredragsnotat + presentasjon. Funn i skattelister fra 1500-tallet.	Kopi hos JD

Hansen, Birgitta Roeck (2002) Gårdsgårdar och tegskifteåker – Resursutnyttjande och kulturellt inflytande i det gamla landskapet Västerbotten,	This report presents the results of the research project Swedish and Finnish in the cultivated areas of Upper Norrland --- As has been shown in the case of Ostrobothnia, Finland, this ownership could have its roots in a previous joint use of the area as fishing waters, and the predecessors of the landowning villages may have been earlier teams for fishing.	http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A716146&dsid=8417
Hansen, Lars Ivar og Olsen, Bjørnar (2022) Samenes historie Fram til 1750, andre utgave	Ut från föreliggende finsk forskning er dette en folkegruppe som kom från östfra i kjölvannet etter det östlige innslaget i den finske befolkning. Som jeger - samlergruppe kom de i konflikt med den finske jordbruks befolkning som også hadde jakt som del av sin næring.	https://depotbiblioteket.no/cgi-bin/m2?mode=p&tnr=1815375
Hansen, Lars Ivar og Schmidt, Tom (1985) Major Peter Schnitlers grense-eksaminasjons-protokoller 1742–1745, III	Eksamnasjonsprotokoller, journaler, kart og kopibøker fra Schnitlers arbeid for grensekommisjonen. Protokollene utg. som Major Peter Schnitlers grenseeksaminasjonsprotokoller 1742–1745, 3 bd., 1929–85 (bd. 2 ved J. Qvigstad og K. B. Wiklund 1929, bd. 1 ved K. Nissen og I. Kvamen 1962, bd. 3 ved L. I. Hansen og T. Schmidt 1985)	https://www.arkivverket.no/om-oss/vare-publikasjoner/arkivverkets-bokhandel/kilder-fra-perioden-15371814/major-peter-schnitlers-grenseeksaminasjonsprotokoller-17421745-iii
Harrison, Dick, Meänraatio (2023), Harrison: "Okunnigheten om kväner är omfattande i Sverige, det är en glömd historia"	Enligt historieforskaren Dick Harrison är okunnigheten om kväner omfattande i Sverige, detta hos såväl allmänheten som hos universitetet. "Idag är det lätt att visa på konflikter mellan kväner och samer. De konflikterna är moderna, förr hade man dynamiska och lyckosamma samarbetsformer och de erfarenheterna kan vi använda oss av för att blicka framåt positivt" menar historieforskaren Dick Harrison.	https://sverigesradio.se/artikel/harrison-okunnigheten-om-kvaner-ar-omfattande-i-sverige-det-ar-en-glomd-historia?fbclid=iwy2xjawf3jvlehu2flbqixmqabhbhrs70tjcutzxonr57zvl78gw_wbae8zvf1oe7xdbfen00evkko6tup99q_aem_34gnlc7sr_tpiolmg_d_fq
Harrison, Dick (2023) Kvänernas historia	Forelesning.	https://www.youtube.com/watch?v=PKarNG3yOg
Haukedal, Geir (1980) Den kvenske innvandring til Nord-Troms og Vest-Finnmark 1700-1886.	Hovedfagsoppgave i historie ved UiB høsten 1980. Basert på gjennomgang av kirkebøker, justisprotokoller og annen dokumentasjon mellom 1769 og 1891. Omtaler bl.a. Kistrand/Kjelvig sogn og Karasjok sogn. Nedtegninger på personnivå på kartotek kort finnes.	https://bibsok.no/?tnr=625096
Helleland, Amund (1905) Norges land og folk. Topografisk-statistisk beskrevet. Finnmarkens folk, del 1, den alminnelige beskrivelse..	Relevante eksempler: S. 793-> om kvenenes fiskeri.	https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012022824087?page=819
Helleland, Amund (1906) Norges land og folk. Topografisk-statistisk beskrevet. Finnmarkens folk, del 2.	Relevante eksempler: S. 427-451 om kvenene.	https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012081724002?page=5
Helleland, Amund (1906) Norges land og folk. Topografisk-statistisk beskrevet. Finnmarkens folk, del 3.	Relevante eksempler: S. 313, 337-> om kvenenes bosetning i Karasjok Amt, samt flerer amt. Kapittel om Kistrand herred s. 288-	https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2012060824021?page=7
Henninen, Terje (1972) Den kvenske innvandring til Alta på 1700-tallet. Hovedfagsoppgave ved Universitetet i Trondheim.	Den kvenske innvandring til Alta på 1700-tallet.	https://bibsok.no/?mode=p&tnr=3510415
Huru, Unni Elisabeth (2024), Drøftelser om urfolksbegrepet på en minoritetskonferanse i Tromsø i 1989/1990	Intervju med Terje Aronse, et vitnesbyrd om at kvener ble aktivt motarbeidet i sitt arbeid for kvensk språk og kultur inn mot myndighetene gjennom muligheten til å få urfolksstatus.	

Hyltenstam, Kenneth (2003) Kvenskans status. Rapport for Kommunal- og regionaldepartementet og Kultur- og kirke departementet i Norge.	Konklusjon: "Vi menar att de samhälleliga och språkliga förhållanden som idag gäller för den kvenska minoriteten och som vi redogjort för i föreliggande rapport motiverar att kvenska betraktas som ett eget språk snarare än som en dialekt av finska." Videre: "Relationen till meänkieli, som har status av eget språk i Sverige, är i alla avseenden tätare än till standardfinska, men kvenska har historiskt utvecklats i en annan sociokulturell kontext än meänkieli, varför de två varieteterna inte enkelt kan slås samman till ett gemensamt språk."	https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kkd/rap/2003/0001/dd/pdfv/193348-kenrapport_hyltenstam_slutversion_oktober.pdf
Hætta, Aslak, Kautokeinoopprøret (1852)	Aslak Hætta's benådningssøknad skrevet på finsk.	Kopi hos JD.
Imerlund, Bente (2021) Kvener, skogfinner, tornedalinger, karelere, vepsene og ingermanlandsfinner – Jo visst finnes vi! Orkana forlag.		https://www.adlibris.com/no/bok/kvener-skogfinner-tornedalinger-karelere-vepsene-og-ingermanlandsfinner-9788281044555
Jirlow, Ragnar og Wahlberg, Erik (1961) Jordbruket i Tornedalen genom seklen: redskap och metoder		https://bibsok.no/?tnr=785361
Justitiekanslern v/Stålhammar, Erik och Sjöberg, Emma (2023) Yttrande: Mål nr T 335-22; Talma sameby	Beskriver att det fanns finsktalende (Lantalauset) grupper som nyttjade mark och vatten före 1500 talet i Jukkasjärvi området	
Kaldberg, Torbjørn (2017) Svenskehandelen som tok slutt	Forskningsartikkel. Siktemålet med denne artikkelen er å vise at det ikke lenger er semje om ei historieskriving der birkarane vert til valdelege skatteoppkrevarar i sameland. Funn: Fordreining av historie: "Styremaktene åtvare mot overgrep overfor samane for å skaffe seg sjølve tilgang til marknaden birkarane hadde bygd opp"	https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.1894-3195-2017-01-04x
Karasjok årbok (2012). Utgiver: DSS-De samiske samlings museums- og historielag.	Beskriver kvenerne som de første faste bosetter på Assebakte.	https://bibsok.no/?tnr=690700
Krekling, Marie (1945) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum V Nordlands og Troms finner i eldre håndskrifter. 2 : Jens Kildals Afguderiets dempelse. Om lappernes væsen, s. 155-174.		https://www.nb.no/items/529c045ee721c840ae3077f75fc56cf4?page=1&searchText=nordlands%20og%20troms%20finner%20i%20eldre%20h%C3%A5ndskrifter
Kuoksu, Erik (2008) Birkarlsläkter i Övre Tornedalen	Slektsforskning. Hvordan Gustav Vasa knuste birkarlene/endret kulturen i Tornedalen	http://erikkuoksu.se/wp-content/uploads/2014/04/birkarlar.pdf
Kvensk institutt - Kainun institutti (2024) Om Kainun institutti		https://www.kvenskinstitutt.no/om-kainun-institutti/
Laila Lanes (2020). Nordkalottcocktail til besvær. NRK Kvensk/NRK Kvääni.	Artikkel. Intervju med fylkeskonservator i Troms og Finnmark, Anne-Karin Sandmo. Byggeskikk. Behov for forskning.	https://www.nrk.no/kvensk/tre-stammers-mote-gjor-det-vanskelig-a-skille-kulturminnenes-opprinnelse-1.15015352
Lanes, Laila (2022) To prosent norsk	Sakprosa	
Lars-Nila Lasko (ed.) (1989) Lappekodicillen av 1751 - var det samernas Magna Charta? Rapport fra et symposium arrangert i Guovdageaidnu 16. - 19. september 1986.	S. 112: Också i Nord-Norge hade boskapsskötseln större betydelse än åkerbruket. Boskapsskötsel bedrevs i utkanterna av de bebyggda trakterna i form av säterbruk.	https://bibsok.no/?tnr=10251669
Leem, Knud (1767). Beskrivelse over Finnmarkens lapper.	Beskrivelse av Finnmarkens lapper, s. 91, omhandler kvener i Karasjok og Kautokeino på 16-1700-tallet.	Kopi hos JD, kun s. 91.
Lindbach, Harald (2014). Skatter i arkivet må forskes mer på. NRK Troms og Finnmark	Må forskes mer på. Ukjente dokumenter i Statsarkivet i Tromsø kan fortelle om større kvensk tilstedeværelse i nord enn vi har trodd.	https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/ma-forskes-pa-kvenske-dokumenter-1.11808942
Lindbach, Harald (2006). At faae disse Folk i et og andet forbedrede - misjonærer i Lyngen på 1700-tallet. Menneske og miljø. Årbok for Nord-troms 2006	Misjonærers beskrivelser av befolkningen i Lyngen - kvener, samer og nordmenn.	https://www.academia.edu/34870463/At_faae_disse_folk_i_et_og_ndet_forbedrede_Misjonærer_i_Lyngen_p%C3%A5_1700_tallet

Lindbach, Harald (2014). Den store nordiske krig og kvenenes innvandring til Nord-Troms, Håøygminne		https://www.academia.edu/97678689/Den_store_nordiske_krig_og_kvenenes_innvandring_til_Nord_Troms
Lindbach, Harald (2019). Avhandling: Minoritetspolitiske dokumentasjonsstrategier i Nordområdet på 1700-tallet.	En komparativ analyse av hvordan og hvor samer og kvener trer frem i arkivene til lokal- og regionalforvaltning i Danmark-Norge og Sverige, med spesielt blikk på Nord-Troms, Jukkasjärvi og Enontekiö.	https://hdl.handle.net/10037/18927
Lindbach, Harald (2023). Kvenene - veien mot Vesterhavet, mot Tyras og Raisapådan, <i>Årbok for Dyrøy og Sørreisa, nr. 22</i>	Populærvitenskaplig artikkel om kvenenes vandring, hovedvekt på 1700-tallet til i dag.	https://bibsok.no/?mode=p&tnr=9892109
Lundh, Otto Gr. (1870) Norske rigs-registrarer tildeels i uddrag. Fjerde bind 1603-1618	S. 300-301: År 1609: Beskrivelse av kvener (beskrives som et svensk folk) som har reinflokken på norsk område om sommeren og driver med handel på norsk område uten å betale skatt til den danske kongen. Hartvig Bilde (Befalingsmand udi Nordlandene) skulle forby og forhindre dette. S. 436-437: År 1611: Claus Gagge (Befalingsmand paa Vardøhuus) skulle nekte lokalbefolkningen å handle med kvenene hvis de kom til lenet med deres "Kjøbmandskab"	https://www.nb.no/items/12c4898afa359791340b7df8b3c87add?page=0&searchText=Norske%20rigs-registrarer%20tildeels%20i%20uddrag.%20Fjerde%20bind%201603-1618
Lundh, Otto Gr. og Sars, I. E. (1865) Norske rigs-registrarer tildeels i uddrag. Tredie bind 1588-1602	S. 537-540: År 1598: Finneskatt: Senjen len - Kongen forteller at dette i gammel tid ble gitt som en vennegave for fred til kvener eller østfinner. Finmarken - forteller at kvenene eller svenske kjøpmenn ca. 60 år før gav dette i gave/bytte(?). Ble senere skatt til den svenske kongen. S. 543: År 1598: Beskrivelse av vennegaven betalt til kvener/østfinner for å ikke bli utsatt for "Overvold" under kvenenes årlige handelsbesøk, ettersom de visste at kvenene var mektige. Senere byttehandlet de seg imellom, ettersom de ønsket og ble enige om. Ble senere brukt som begrunnelse for at samene på norsk område skulle betale skatt til Sveriges konge.	https://www.nb.no/items/ad56a7eb7f6b6a95e3aa2eb2f06a1637?page=0&searchText=Norske%20rigs-registrarer%20tildeels%20i%20uddrag.%20Tredie%20bind%201588-1602
Lundholm, Kjell (1991) Förutsetningar för fast bebyggelse - Tornedalens historia 1		
Lundholm, Kjell (1991) Näringarnas utveckling - Tornedalens historia 1		
Lönnroots (2019) Kvääni/Kven (documentary)	Video på YouTube	https://www.youtube.com/watch?v=z2zEvf5pJsM
Maliniemi, Kaisa Johanna (2010) Hva arkivene skjulte: en undersøkelse av kvensk og samisk i offentlige arkiver i Kistrand (Porsanger) og Nordreisa 1865-1948		https://deichman.no/utgivelse/p9c49831748ba96d1f37366e7469a4a25?searchQuery=klasse%3A+%22027.4484618%22
Maliniemi, Kaisa Johanna (2010) To kommuner – to typer minoritetspolitikk	Kortversjon av "Hva arkivene skjulte: en undersøkelse av kvensk og samisk i offentlige arkiver i Kistrand (Porsanger) og Nordreisa 1865-1948"	https://issuu.com/norsk_kulturrad/docs/arkivdokumentene-forteller?mode=window&background-color=%23222222
Malmgren, Judit, Avango, Dag, Elenius, Lars och Persson, Curt (2023) Historievitenskaplig rapport om området som idag utgjøres av Talma samebys bosättnings- og markanvändningshistoria	Rapporten viser bl.a. at det fantes en finsktalende folkegruppe i området på 1500-tallet.	https://ltu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1829150/FULLTEXT01.pdf%EF%BF%BC
Meiander, Henrik (2006) - Finlands historia – linjer, strukturer og vändpunkter	Tidlig historie	https://litteratur.sets.fi/bok/finlands-historia-5/
Mikkelsen, Anstein (2015), Det tause folkets stille død?	Dokumentar	https://vimeo.com/124519920
Nedrejord, Kathrine (2021) - Flukta til Finnmark 1800-tallet		https://samlaget.no/products/flukta-til-finnmark-1800-talet

Niemi, Einar (1983), Vadsøs historie	Vadsøs historie	https://www.varangermuseum.no/vadsos-historie-einar-niemi/
Niemi, Einar (2007) Kvensk bosetningshistorie	Utdrag fra foredrag under åpning av Kvensk institutt, Børsetv	Kopi hos JD
Niemi, Einar (2014) De hadde mer å si for oppbyggingen av Norge enn mange tror. NRK Troms og Finnmark	Kvener var høyt verdsatt i 1814 – NRK Troms og Finnmark.	https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kvener-var-hoyt-verdsatt-i-1814-1.11605163
Niemi, Einar (2019) Kvenenes historie på 100 minutter: Kvenene i fortid og nåtid – en strid om historien	Foredrag i Alta, video.	https://vimeo.com/383699546
Niemi, Einar (2021) Hvorfor kom kvenene til Nord-Norge?	Foredrag Vadsø bibliotek. Publisert på Youtube.	https://www.youtube.com/watch?v=0Q916XOc6NM
Niemi, Einar (2024) Kunnskap om kvenene - Et forskningshistorisk perspektiv	Opptak av foredrag Uit Alta - Kvenseminaret 2024	https://www.ruijan-kaiku.no/tid-og-lyst-til-a-hore-einar-niemi-folg-sendingen-fra-alta-markeringen/
NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2012) Rapport 57. Samiske kulturminner 1920-1951. Forslag til differensiert verdisetting	Om forvaltningsmessige utfordringer, kap. 6, side 27: "Videre byr etnisk tilskrivning på særlige utfordringer når det gjelder stående bygninger, og grensegangen mellom samiske og øvrige kulturminner er i dag ikke fullt avklart." Side 28: "I områder med fleretnisk befolkning kan slike spørsmål være vanskelig å avgjøre, kanskje særlig når det kommer til bygninger. (...) Eieren har oftest kunnskap om hvem som var tidligere eier, om bruk og en mening om etnisk tilskrivning". Denne mangel på historie- og kulturkunnskap har medført at mange kvenske materielle kulturminner har, og fortsatt blir, feilregistrert.	http://hdl.handle.net/11250/2506058
NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2011) Rapport 43. 100-årgrensen for automatisk fredete samiske kulturminner: Casestudie og mulige modeller.	Etnisitetsbegrepet nøytraliserer, s. 24: "Etnisitetskriteriet for kulturminner har jo ingen faglig interesse, men bare politisk interesse." Vår kommentar: Etnisitetsspørsmålet, og dermed kvenenes tilstedeværelse, problematiseres og kvenenes bidrag i samfunnsutviklingen skrives ut av rapportens drøftinger og konklusjoner som forenklet og historieløst definerer omtalte kulturminner kun som samiske. Eks.: s. 16, 33 og 34.	http://hdl.handle.net/11250/2506030
NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2011) Rapport 48 . Fra SEFRAK til Askeladden. Friis' etnografiske kart og identifisering av fredete samiske bygninger.	Fra sammendraget: Sammenligner og drøfter SEFRAK mot Askeladden og bruk av Friis' etnografiske kart for identifisering av automatisk fredete samiske bygninger. SEFRAK er mest omfattende, men inneholder ingen etnisk kategorisering. Koblingen mot Friis' etnografiske kart er testet ut for Skånland kommune, et område Friis er definert som et samisk bosetningsområde. Vår kommentar: Her er valgt et ensidig samisk område, uten "forstyrrende" elementer som kvensk bosetting. Metoden ivaretar derfor ikke utfordringen med fleretnisk bosetting og faren for forenkling og fortsatt feilregistrering av kvenske kulturminner er til stede. (Se også NIKU Rapport 70, SEFRAK og Friis' etnografiske kart. 21.11. 2013	http://hdl.handle.net/11250/2506034

<p>NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2013) rapport 70. SEFRAK og Friis' etnografiske kart. Identifisering av potensialområder for funn av automatisk fredete samiske bygninger.</p>	<p>Test av metoden beskrevet i rapport 48 Fra SEFRAK til Askeladden, se over. Fra kap. 6, Konklusjon, s. 75: "Områder med blandet samisk, kvensk/norsk-finsk og norsk bosetting byr på fleste utfordringer hva gjelder å skille ut potensialområder." (...) "Metoden som er presentert og benyttet (...) vil også kunne danne utgangspunkt for å identifisere områder med potensial for funn av eldre kvensk/norsk-finsk bebyggelse." Kommentar: Rapporten preges av kun fokus på samiske kulturminner og samisk bosetting.</p>	<p>http://hdl.handle.net/11250/2505969</p>
<p>NIKU, Norsk institutt for kulturminneforskning (2018) Rapport 91. Identifisering av potensialområder for funn av kvensk/norsk-finske bygninger. Vestsiden av Lyngenfjorden og indre del av Storfjord.</p>	<p>Kunnskap om kvensk historie og kultur en utfordring: Fra sammendrag: "Områder der samisk, kvensk/norsk-finsk og norsk bosetting finnes blandet, byr på flest utfordringer hva gjelder å skille ut potensialområder. En anbefaling vil derfor være at arbeidet med videre identifisering av kvenske/norsk-finske bygninger tar sikte på å benytte en helhetlig dokumentasjonsmetode som synliggjør bygningenes sammenhengende historie."</p>	<p>http://hdl.handle.net/11250/2504859</p>
<p>Nissen, K. og Kvamen, I. (1962) Major Peter Schnitlers grense-eksaminasjons-protokoller 1742–1745, I</p>	<p>Eksaminasjonsprotokoller, journaler, kart og kopibøker fra Schnitlers arbeid for grensekommisjonen. Protokollene utg. som Major Peter Schnitlers grenseeksaminasjonsprotokoller 1742–1745, 3 bd., 1929–85 (bd. 2 ved J. Qvigstad og K. B. Wiklund 1929, bd. 1 ved K. Nissen og I. Kvamen 1962, bd. 3 ved L. I. Hansen og T. Schmidt 1985)</p>	<p>https://www.arkivverket.no/om-oss/vare-publikasjoner/arkivverkets-bokhandel/kilder-fra-perioden-15371814/major-peter-schnitlers-grenseeksaminasjonsprotokoller-17421745-i</p>
<p>NRK TV (2024) Historia om Sverige, episode 3</p>		<p>https://tv.nrk.no/serie/historia-om-sverige</p>

Olausson, Peter (2018) Sveriges historia från forntid till nutid	Generell historieförståelse, kronologi svensk historie år 789-2017, hendelser som påvirker handel, klima, folketall, grenseendringer, kriger mm, ekspansjon mot nord s. 190, beskatning, Carta Marina s. 192, grenser i nord s.194, kart over Norden ca 1350 s. 101, "Nordens folk" s.182. Freden i Nøteborg 1323. Gränsen mellan Sverige (Finland) och Russland skulle stå sig fram til 1595. På svensk side gikk denne grensen ved Björö Klubb, i landskapet Västerbotten mellom Umeå og Skjellefteå (s. 130). Her stadsfestes det at Svealand hadde sin yttergrense mot nord like nord for Umeå. (På den tiden hadde ikke Novgorod innflytelse lengre enn til Kemiälven. (Også verdt åmerke seg at karelerne, som ble tro mot Novgorod, hadde kontroll over Kvarken, et havstrekke mellom Finland og Sverige. Også dette kan være en pekepinn på utbredelsen av kväernas land) Gustav Vasa tar grep for gjennom kirken å få kontroll nordover. Han ber i 1526 sin bror om å "bege sig till Norrbotten för att sprida läran och innrätta en skola. Jordeböcker- økende kontroll over befolkningen, og dermed også innskrekning av friheten for folk i Norrland: Gustav Vas startet arbeidet med å opprette "fortekingar över landets gårdar med placeringar, storleker, bemanningar och inte minst beskatningsbarra avkasningar. (1530) (Nåværende Sveriges totale befolkning var på den tiden 500 000, i dagens Finland 200 000, 5% bodde i byer) (s. 190) Olaus Magnus ger ut kartan Carta Marina, den første ordentliga karten över Skandinaien. s.192. Vi får et innblikk i hvordan man på den tiden forsto geografien.	https://biblioteket.stockholm.se/titel/1112585
Olsen, Kjell (2021) «La de usynlige bli synlige» Om kvenske steder og kvensk usynlighet	Vitenskapelig artikkel i Norsk Antropologisk Tidsskrift, Universitetsforlaget	https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.1504-2898-2021-02-03
Paulaharju, Samuli (2020) Kvenene - et folk ved Ishavet	Første utgave: Ruijan suomalaisia (1928). Sakprosa	https://bibsok.no/?tnr=6889391
Paulaharju, Samuli (2022) På Finnmarks ytterste øyer	Første utgave: Ruijan äärimmäisillä saarilla (1935). Sakprosa	https://bibsok.no/?tnr=9140669
Petryk, Marta. Poznań (2003) Kvener i Norge – framvekst av et nytt ethos.		https://bibsok.no/?tnr=10126241
Petterson, Arvid (1999) Den kvænske kulturen i Porsanger med hovedvekt på Børselv : En kortfattet oversikt	Heftet, 10 sider, ble utarbeidet for Porsanger muesums internatutstilling i Børselv.	Kopi hos JD
Portin, Johan (1967) Samlingar til beskrifning Öfver Torneå Sockn uti Västerbottns höfdingedöme; med kommentar av Erik Wahlberg	S. 122: Om dessa Ryska Lappar passar allt hvad som anföres i beskrifning som Samojedter och Ryska lappar, öfversättning från Fransyskan, Stockholm 1773, sid. 28-32 Men endast om dem; ty Auktor felar ansenligt, då han tror Norrska och Svenska Lappar äfven vara sådana, och däraf slutar att Lapparna äro af Finsk härkomst (jempf. Leem s. 8). S. 127: Det var kvener bosatt helt sør til Gävle.	https://bibsok.no/?mode=p&tnr=4593301
Prosjekt Runeberg (2023) Norske Gaardnavne. Oplysninger samlade til brug ved Matrikelens Revision. 16. Nordlands amt	Viser handelssted like sør for Lofoten. Side 284 (281?) - Nr 29 Herrgotten (Nordlands amt)	https://runeberg.org/ngardnavne/16/
Prosjekt Runeberg (2023), Norske Gaardnavne. Oplysninger samlade til brug ved Matrikelens Revision.		https://runeberg.org/ngardnavne/16/0302.html

Pyykkö, Vappu Inkeri (2007) Sverige och Nordlanden. Förvaltning och nordlig expansion 1250-1550	Forskningsartikkel Sverige expanderer mot nord. "Under denna period expanderade Sverige också mot norr och de hälsingska och bottniska landskapen anslöts till det svenska rike"	
Pyykkö, Vappu Inkeri og Utvik, Hanne Elin (red.) (2007) Kvenske fortellinger fra gamle dager / nedtegnet av J. Beronka og J. Qvigstad		https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2014030406001
Qvigstad, J. og Wiklund, K. B. (1929) Major Peter Schnitlers grense-eksaminasjons-protokoller 1742–1745, II	Eksaminasjonsprotokoller, journaler, kart og kopibøker fra Schnitlers arbeid for grensekommisjonen. Protokollene utg. som Major Peter Schnitlers grenseeksaminasjonsprotokoller 1742–1745, 3 bd., 1929–85 (bd. 2 ved J. Qvigstad og K. B. Wiklund 1929, bd. 1 ved K. Nissen og I. Kvamen 1962, bd. 3 ved L. I. Hansen og T. Schmidt 1985)	https://www.arkivverket.no/om-oss/vare-publikasjoner/arkivverkets-bokhandel/kilder-fra-perioden-15371814/major-peter-schnitlers-grenseeksaminasjonsprotokoller-17421745-ii
Qvigstad, Just (1921) Den kvænske innvandring til Nord-Norge		https://bibsok.no/?tnr=2642878
Rheen, Samuel (?) En kort relation om Lapparnas lefwerne och sedher 1671 Återberättas av Johannes Schefferus i Boken Lapponia, översatt till Svenska år 1956 och gavs namnet Schefferus Lappland	Skattelagda lappar från Sounttavaara Lappby år 1695, far sommartid till Norge med sina renar och fiskar i västerhavet. Dessa Lappar är nybyggare Sounttavaara.	
Ryymin, Teemu (2003) "De nordligste finner" : fremstillingen av kvenene i den finske litterære offentligheten 1800-1939		
Samuelsen, R. T. (2013) Oversikt over litteratur om kvener på Nordkalotten		https://www.slektogdata.no/_no/cms_files/DIS-NO/Dokumenter/Oversikt-over-litteratur-om-kvener-paa-Nordkalotten.pdf
Sannhets- og forsoningskommisjonen (2023) Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinner og skogfinner		https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/sannhets--og-forsoningskommisjonen/rapport-til-stortinget-fra-sannhets--og-forsoningskommisjonen.pdf
Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset (2023) Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset	Intervjuerättelser till slutbetänkande av sannings- och forsoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset	https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/11/sou-202368/
Saessalo, Lassi (2000) Kvenien maa.	Monografi.	
Saessalo, Lassi (2004-05) Ingermannland og Ruija, to greiner av finsk ekspansjon.		https://septentrio.uit.no/index.php/arina/article/view/5237
Schefferus, Johannes (1673) Lapponia. Stycke: Birkalar och Kronan	Av dessa som mottagit land där att slå sig ned vare sig birkala eller andra, det överkomms, att ingen får hindra de kringströvande skogsmännen, de så kallade LAPPARNA på deras jakter, ej heller de ovannämnda birkalaboa på deras färd till dessa lappar.	

Schefferus, Johannes (1956) Schefferius Lappland.	Schefferus Lappland översättning till Svenska 1956 från originalutgåvan Laponia 1673 som var skriven på Latin. 1600 talet. Läser man stycket "Om lapparnas Mat och Dryck" Sid 243-253 kan man lätt härleda att Ordet Lapp inte syftade på Etnisitet, utan var en benämning på hur man levde. Det berättas om Skogs Lapparna, som var mera "semi nomadiserade" och levde mycket av Fiske och Jakt, samt om Fjäll Lapparna som var Nomadiserade som knapps alls åt Fisk, utan levde till fullo av Renen. Från Svenskarna kunna de icke härstamma, då ingentin är mera olik än en Lapp och en Svensk.....Men lika lite kunna de härstamma från Ryssarna..... Det återstår då att tro att de leda sina anor från Finnarna. De närmaste 10 sidorna härleder Johannes Schefferus bevisen att Lapparna är inflyttade Finnar med början på 600 talet, han jämför b.la. språket som är i mångt och mycket förvillande lika. Till birkarlar som hafva befolkningen öfer lapparna i Vesterbotten, att ingalunda hindra dem som det önska, att på lämpliga platser anlägga hemman i Lappmarken. Dat Uppsala den 12 mars 1544. Lappska folkets Ursprung Sidan 82. Mann finner sålunda fullkomligt samma anlag, samma sedvänjor hos de gamla Finnarna som hos nutidens lappar, så att intet tvivel kan råda om att de ha samma ursprung. Härtill kommer att danskar och norrmän ännu i dag kallar lapparna för finnar. Man ser tex. hos Peder Claussön i hans Norriges Bescriffuelse rubriken "Om Finnerne" över kapitel 28 som handlar om Lapparnai Danska väldet. Av samma orsak indelar han dessa finnar i två grupper " sjöfinnar" och "Lappfinnar" . I närmast föregående kappittel säger han om dessa "lappfinnar" Dessa Lappfinnar äro inga andra än de som annars helt enkeltkallas Lappar, men de ha utan tvivel benämnts så, emedan de härstamma från Finnarna.	
Senter for nordlige folk (2018), Kvensk i Nord-Troms	Artikkel om kvensk bosetning i Nord-Troms	https://nordligefolk.no/kvenene/kvensk-nord-troms/
Stenman, Lennart (1999), Bättre rätt til land och vatten ovan odlingsgränsen i Lappland.	Delar av forskningsrapport gjort av filosofi doktor Lennart Stenman.	Kopi hos SP.
Stormo, Kurt Magne (2021) Kven eller ikke kven? Dokumentarfilm om kvener.	Video, You Tube, Einar Niemi forteller	https://www.youtube.com/watch?v=tASNYUEKwIs
Strømstad, Alf (2009) Slekter i Indre Finnmark II. De eldste generasjoner.	Beskriver også de kvenske slektene som bosatte seg i Karasjok tidlig på 1700-tallet.	Boken kan bestilles på e-post: al-stroe@online.no eller ranveig.holmen@fks.as

Tenggren, Gunilla (2015) - Sverige och Nordlanden – Förvaltning och nordlig expansion 1250-1550,	<i>Norbotten anslöts till det svenska riket.</i> Doktoravhandling. "Folkungatiden 1250 – 1389 var en period av stark förnyelse då en centraliserad statsförvaltning byggdes upp och staten införde ett system för individuell beskattning av böndernas jord. Under denna period expanderade Sverige också mot norr och de hälsingska och bottniska landskapen anslöts till det svenska riket". Autonomt område på 1300-talet. "För det andra var området politiskt helt autonomt och betraktades som ett för flera stater gemensamt resursområde. Ingen suverän stat hade dittills gjort anspråk på att lägga det till sitt territorium" - s. 152 (PDF) Økologisk tilpasset liv i nord: "Samhällsordningen var autonom och området lydde inte under någon lag. Nordiska, finska och samiska folkgrupper hade sina ekologiskt anpassade försörjningsmönster och dessa styrde de sedvaneregler som gällde för nyttjandet av områdets resurser" s. 153 (PDF)	https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/39337
Tengström, Jacob (1820) Afhandling om Presterliga Tjenstgörningen och Aflöningen i Åbo Erke-Stift. Utgifven af Domkapittlet i Åbo. Delen I.	Visar at Bottenvikskustens bönder ägde renar på 1300-talet	Hos Nkf-Rk
Torrika, Sture (2018) Historisk atlas - en komplett verdenshistorie	Historisk atlas – en komplett verdenshistorie, forståelse av folkevandringer, inkl. ugriske folk	https://www.akademika.no/humaniora/historie/historisk-atlas/9788278228890?ref=haugen
Traktat om grensen mellom Norge og Sverige (1751)		https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/1751-10-02-1
Utne, Martha Brock (1932) Nordnorske samlinger utgitt av etnografisk museum i Finnmark omkring 1700 aktstykker og oversikter. Første hefte to jordebøker fra 1694.		https://www.lenvik-museum.no/meny5/Finnmarka/Nils_Knag_Matrikel_og_beskrivelse_Over_Finnmarka_1694.pdf
Vadsø museum - Ruija kvenmuseum (2014) Opptog mot avdukingen av Innvandrermønumentet/Kvenmønumentet. Fra Tollbugt. mot mønumentet i Vadsø i 1977. Digitalarkivet		https://digitaltmuseum.no/011012803277/
Vahtola, Juoko (1991), Birkarlarna - Tornedalens historia 1	"Existensen av kvänarna som et forntidsfolk i norr förefaller vara ett historisk faktum. Början kan leggas til senast 1100-talet, men kanskje redan till 800-talet. (----) ännu under 1100-talet till sin stamhäkomst närmast var tavaster, levde ett själständigt naturfolks liv i norr med Torendalen som sitt centrala område". (---) "Det var först (---) slutet av 1200 talet gjorde slut på Kvänlands självständighet (s.213)	https://www.ub.uit.no/baser/kvensk/browse.php?docid=736&browse=Create_or_
Vahtola, Juoko (1991), Folkens mångfald - Tornedalens historia 1		
Vahtola, Juoko (1991), Kväner - Kainulaiset - Tornedalens historia 1		
Vuopio, Matti (2019) Birkarten ja Kveninen Jalanjäljissä.	"Fjellfinner", "reinfinner", "flyddelapper", "samer"	
Vaara, Tomi (2023) Kvenflagget, NRK Kvääni	Om kvenflagget	https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/kvenflagget-1.16338338
Wahlenberg, Göran (1804) Geografisk och ekonomisk beskrifning om Kemi lappmark i Vesterbottens höfdingdöme.	Bl.a. s. 53: Om "Ryska lappar" og etnisitet.	Kopi hos SP.
Wahlenberg, Göran (1804) Geografisk och ekonomisk beskrifning om Kemi lappmark i Vesterbottens höfdingdöme. Med geografisk karta.	S. 53	https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/69478/001.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Wallerström, Thomas (2006) Vilka var först, en nordskandinavisk konflikt som historisk-arkeologiskt dilemma - Riksantikvarieämbetet		http://raa.diva-portal.org/smash/record.jsf?aq2=%5B%5B%5D%5D&c=173&af=%5B%5D&searchType=LIST_LATEST&sortOrder2=title_sort_asc&query=&language=no&pid=diva2%3A1296941&aq=%5B%5B%5D%5D&sf=all&aqe=%5B%5D&sortOrder=author_sort_asc&onlyFullText=false&noOfRows=50&dsid=9647
Wawro, Geoffrey m.fl. (2009) Historisk atlas	Folkevandringar	https://ordforalle.no/bok/geoffrey-wawro-historisk-atlas/9788278228890
Wiklund, K.B. (1908) De svenska nomadlapparnas flyttningar till Norge i äldre och nyare tid	S. 20: Enligt nyare litteratur borde begreppet lapp användas för att beteckna en persons fastighetsrättsliga rättställning, såsom det också tidigare gjorts. Begreppet same (jfr finne, svensk, norrman) däremot användes för att ange en persons etniska ursprung. (Arell s 33-40, Korpjaako 1985/1 s 25, samma 1985/2 V kap, speciellt s 157-8,162)	https://bibsok.no/?tnr=3186468
Wiklund, K.B. (1908) Nomadlapparnas flyttningar till Norge	S. 16: Dessa Lappar bo tillsammans med de Norigske, bruka inga renar, utan somblige fåå. Men deras föda består av booskapp, koor gietter och fåår, samt ljetett åkerbruk.	
Zachariassen, Ketil (1998) Da staten kom til Nord-Troms : økonomisk modernisering i fire nord-tromskommunar i eit innanfrå- og utanfrå-perspektiv, 1945-1970	Hovedfagsoppgave i historie	https://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/4163/thesis.pdf?sequence=1&isAllowed=y
Zorgdrager, Nelljet (1997) De rettferdiges strid Kautokeino 1852 : samisk motstand mot norsk kolonialisme	Bosetning i indre Finnmark mm.Samisk motstand mot norsk kolonialisme. Denne boka kan være interessant med tanke på vinkling - Hvem "eier" historien i nord?	https://www.akademika.no/humaniora/historie/de-rettferdiges-strid/9788241203008
Østvold, Kristine (2006) Steinalderfolk levde det gode liv. NRK Troms	Utgravninger i Karlebotn-Steinalderen tyder på at "folkene kom fra Nord-Europa".	http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/nrk_troms_og_finnmark/troms/5509991.html
Aarskog, Karine Nigar og Paus, Cathrine (2019) Ottars verden i Ottar nr. 5 – 95	Forskningsartikkel, UIT	